

UCHWAŁA

Dnia 20 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Jan Bogdan Rychlicki (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Zbigniew Hajn (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wojnicka

w sprawie **M. W.**

sędziego Sądu Okręgowego po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 20 kwietnia 2016 r.,

zażalenia, wniesionego przez sędziego

na uchwałę Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego z dnia 25 stycznia 2016 r.,

w przedmiocie zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych

utrzymuje w mocy zaskarżoną uchwałę.

UZASADNIENIE

Prezes Sądu Okręgowego w [...] zarządzeniem z 29 grudnia 2015 r. na podstawie art. 130 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) zarządził natychmiastową przerwę w czynnościach służbowych Sędziego Sądu Okręgowego M. W. do czasu wydania uchwały przez Sąd Dyscyplinarny, nie dłużej niż na okres jednego miesiąca, tj. maksymalnie do dnia 29 stycznia 2016 r.

W uzasadnieniu zarządzenia Prezes wskazał, że z przekazanych przez Prokuraturę Rejonową [...] materiałów wynika, iż 23 grudnia 2015 r. ok. godz. 15:00 sędzia Sądu Okręgowego M. W., prowadząc samochód, został zatrzymany przez

patrol policji do kontroli drogowej, w trakcie której poddano go badaniu na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu. Pierwsze badanie o godz. 16:08 dało wynik 0,49 mg/l, zaś kolejne badania odpowiednio wyniki: 0,57 mg/l; 0,50 mg/l; 0,45 mg/l; 0,43 mg/l. Powyższe dane uprawdopodobniają popełnienie przez sędziego występku z art. 178 a § 1 k.k. Prezes uznał, że z uwagi na rodzaj powyższego czynu oraz fakt, iż sędzia M. W. orzeka w sprawach karnych, powaga sądu i istotne interesy służby wymagają natychmiastowego odsunięcia go od wykonywania obowiązków służbowych.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego na wniosek Wiceprezesa Sądu Apelacyjnego w [...] na podstawie art. 110 § 3 u.s.p. w dniu 31 grudnia 2015 r. wyznaczył do rozpoznania w trybie art. 130 § 3 u.s.p. sprawy wymienionego wyżej sędziego jako właściwy Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny w [...]. Na posiedzeniu tego Sądu 25 stycznia 2016 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wniósł o zawieszenie Sędziego w czynnościach do czasu zakończenia postępowania dyscyplinarnego i obniżenie mu wynagrodzenia, jednocześnie oświadczył, że postępowanie dyscyplinarne nie zostało wszczęte.

Sędzia M. W. i jego obrońca wnieśli o niezawieszanie Sędziego w czynnościach służbowych.

Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny uznał, że zarządzenie Prezesa Sądu Okręgowego jest zasadne. Z zebranych dowodów, w tym protokołów badania trzeźwości z 23 grudnia 2015 r., a także oświadczenia Sędziego M. W. wynika, że zachodzą przesłanki do przyjęcia, iż jego zachowanie wyczerpało znamiona art. 178a § 1 k.k. Sędzia M. W. nie negował okoliczności przedmiotowego zdarzenia. Zachowanie to - jako niewątpliwie naganne - wymaga zawieszenia w czynnościach służbowych, gdyż dobro wymiaru sprawiedliwości sprzeciwia się temu, by Sędzia M. W. mógł we wskazanej wyżej sytuacji wykonywać czynności służbowe i pełnić czynności orzecznicze. Jego postępowanie godzi w autorytet wymiaru sprawiedliwości. Podawane przez Sędziego M. W. na posiedzeniu w dniu 25 stycznia 2016 r. okoliczności - choć niewątpliwie będą wymagały zbadania w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w oświadczeniu Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego - pozostają bez znaczenia dla orzekania w

trybie art. 130 § 3 u.s.p., skoro zawieszenie w czynnościach służbowych jest swoistego rodzaju środkiem zapobiegawczym, stosowanym w przypadku spełnienia przesłanek określonych w powyższym przepisie. Niezależnie zatem od tego, jaka okaże się ocena sposobu postępowania Sędziego M. W. w dniu 23 grudnia 2015 r., do czasu dokonania tej oceny niezbędne jest zastosowanie instytucji przewidzianej w art. 130 § 3 u.s.p.

Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny, orzekając w przedmiocie terminu tego zawieszenia, doszedł do przekonania, że interes służby wymaga zawieszenia Sędziego w czynnościach służbowych na 6 miesięcy. Termin ten jest uzasadniony koniecznością dogłębnego wyjaśnienia okoliczności zarzucanego zdarzenia i podjęcia dalszych wymaganych prawem działań, zależnych od dalszego biegu czynności wyjaśniających. Wobec tego, że nie wszczęto postępowania dyscyplinarnego, termin ten należało zakreślić w wyżej wskazany sposób, brak bowiem podstaw do określania go w stosunku do biegu postępowania, które się nie toczy.

Jednocześnie wobec oświadczenia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, że postępowanie dyscyplinarne przeciwko Sędziemu M. W. nie zostało wszczęte, brak było podstaw do obniżenia mu wynagrodzenia. Art. 129 u.s.p. odnosi się bowiem do zawieszenia w czynnościach i obniżenia wynagrodzenia w stosunku do sędziego, wobec którego wszczęto postępowanie dyscyplinarne, co w niniejszej sprawie nie nastąpiło. O kosztach orzeczono na podstawie art. 133 u.s.p.

W zażaleniu zawieszony w czynnościach Sędzia, zarzucając uchwale naruszenie art. 438 pkt 3 k.p.k., w związku z art. 128 u.s.p., tj. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, mające wpływ na jego treść, wniósł o jej uchylenie i przywrócenie go do wykonywania czynności służbowych sędziego Sądu Okręgowego.

W uzasadnieniu zażalenia, skarżący, nie kwestionując zaistnienia zarzucanego zdarzenia, wskazał na możliwość jego zakwalifikowania jako niemającego charakteru wykroczenia dyscyplinarnego, a tym bardziej jako przestępstwa. Stwierdził, że zawieszenie w czynnościach należy traktować jako swego rodzaju środek zapobiegawczy, służący zabezpieczeniu prawidłowego przebiegu

postępowania karnego lub dyscyplinarnego, podczas gdy jego zastosowanie w niniejszej sprawie nie zmienia poziomu zabezpieczenia prawidłowości przebiegu postępowania, skoro go nie utrudnia, współdziała z organami prowadzącymi postępowanie i nie zamierza go utrudniać. Wskazał również, że interes służby i autorytet wymiaru sprawiedliwości nie będą narażone na szwank z powodu wykonywania przez niego czynności służbowych. Przez wzgląd na dobro służby, szacunek dla Sądu Okręgowego i autorytet wymiaru sprawiedliwości złożył bowiem niezwłocznie po zaistnieniu zdarzenia z 23 grudnia 2015 r. rezygnację z funkcji przewodniczącego wydziału, wobec czego nie miałby kontaktu ze stronami lub interesantami, poza salą sądową. Może więc w sposób prawidłowy i rzetelny wykonywać obowiązki sędziego, co potwierdza jego nienaganna 25 letnia służba, potwierdzona w opinii Prezesa Sądu Okręgowego w [...].

W ocenie skarżącego Sąd pierwszej instancji w sposób jednostronny i formalistyczny skupił się na wymienionych w ustawie przesłankach, nie dostrzegając potrzeby ich oceny z różnych punktów widzenia. Dobro wymiaru sprawiedliwości podlega także oglądowi osób, które go sprawują i które na jego rzecz pracują, a odsunięcie od wykonywania czynności sprawnie wykonującego swój zawód sędziego, cieszącego się zaufaniem i bardzo dobrą opinią przełożonych, oraz wsparciem współpracowników, nie służy temu dobru.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 130 § 1 u.s.p., jeżeli sędziego zatrzymano z powodu schwymania na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa umyślnego albo jeżeli ze względu na rodzaj czynu dokonanego przez sędziego powaga sądu lub istotne interesy służby wymagają natychmiastowego odsunięcia go od wykonywania obowiązków służbowych, prezes sądu albo Minister Sprawiedliwości mogą zarządzić natychmiastową przerwę w czynnościach służbowych sędziego aż do czasu wydania uchwały przez sąd dyscyplinarny, nie dłużej niż na miesiąc. Z kolei według zdania pierwszego § 3 tego artykułu, o wydaniu zarządzenia, o którym mowa w § 1, prezes sądu albo Minister Sprawiedliwości w terminie trzech dni od dnia jego wydania zawiadamia sąd dyscyplinarny, który niezwłocznie, nie później niż przed

upływem terminu, na który przerwa została zarządzona, wydaje uchwałę o zawieszeniu sędziego w czynnościach służbowych albo uchyla zarządzenie o przerwie w wykonywaniu tych czynności. Z porównania powołanych wyżej przepisów wynika, że zawieszenie sędziego na podstawie art. 130 § 3 u.s.p. w czynnościach przez sąd dyscyplinarny jest uzasadnione, gdy uzasadnione było zarządzenie przez prezesa sądu odsunięcia sędziego na podstawie art. 130 § 1 u.s.p. Jeśli więc sąd uzna tę czynność za prawidłową, powinien zawiesić sędziego w czynnościach. Prezes Sądu Okręgowego zastosował środek w postaci odsunięcia sędziego od wykonywania obowiązków służbowych przerwę z powodu drugiej z wymienionych w art. 130 § 1 przesłanek, tj. gdy ze względu na rodzaj czynu dokonanego przez sędziego powaga sądu lub istotne interesy służbowe tego wymagają.

Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny trafnie uznał, że w świetle zebranych dowodów Prezes Sądu Okręgowego w [...] miał podstawy do uznania, że spełniona została przesłanka dokonania czynu w rozumieniu art. 130 § 1 u.s.p. Użycie w art. 130 § 1 wyrażenia „czyn dokonany” należy rozumieć jako wskazanie na taką sytuację, w której nie chodzi jeszcze o formalne zarzucenie lub stwierdzenie popełnienia określonego czynu, lecz jedynie o „domniemanie dokonania czynu” przez sędziego, którego przyjęcie jest uzasadnione w świetle określonych okoliczności faktycznych konkretnej sprawy (uchwała Sądu Najwyższego z 11 marca 2004 r., SNO 8/04, OSNSD 2004, nr 1, poz. 1). Weryfikacja tych ustaleń i wynikających z nich wniosków, w kontekście wywodów zawartych w zażaleniu, nastąpić może w ewentualnych dalszych postępowaniach – karnym i dyscyplinarnym.

Trafnie również Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny ocenił, że wystąpiła kolejna przesłanka zawieszenia sędziego w czynnościach, tj. wzgląd na powagę sądu i istotne interesy służby. Należy zgodzić się, że sędzia, zwłaszcza orzekający w sprawach karnych, na którym ciąży dostatecznie uprawdopodobnione dopuszczenie się czynu o znamionach występku art. 178a § 1 k.k., nie powinien wykonywać czynności służbowych sędziego orzekającego o winie i karze innych osób. Dopuszczenie do takiej sytuacji musiałoby się spotkać z negatywnym odbiorem społecznym, godzącym w autorytet wymiaru sprawiedliwości.

Nieprzekonujące są też podnoszone przez skarżącego argumenty odwołujące się do pełnienia przez zawieszenie w czynnościach z art. 130 u.s.p. funkcji podobnych do środków zapobiegawczych, służących zabezpieczeniu prawidłowego przebiegu postępowania karnego lub dyscyplinarnego. Istotnie, nie można negować że przedmiotowy środek może pełnić taką również rolę. Nie ma ona jednak znaczenia podstawowego. Środek ten może i powinien być stosowany nawet wtedy, gdy ze strony sprawcy nie ma zagrożenia dla prawidłowego toku postępowania, jeśli przemawia za tym wzgląd na powagę sądu lub istotne interesy służby. Te wartości zostały bowiem wyraźnie uznane przez ustawodawcę za decydujące o dopuszczalności i możliwości jego stosowania. Także nienaganny przebieg wcześniejszej służby sędziego nie może, w sytuacji gdy sędzia dopuścił się czynu mającego znamiona umyślnego występku prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości, przeważać nad wskazanym celem zastosowania przedmiotowego środka.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny na podstawie art. 131 § 3 u.s.p. orzekł jak w sentencji.

kc